

She, Robot!

Onlangs zat ik naar een discussie te luisteren over de rol van de vrouw in onze maatschappij. Een vijftal vrouwen spraken met elkaar onder leiding van een man. Ik ergerde me een beetje aan een grachtengordeldame die het voor de zoveelste keer had over het doorbreken van het glazen plafond. Zelf was ze partner bij een groot consultancybureau. Ik denk dat ze als vrouw de lucht beter bakt dan mannen. En natuurlijk het glazen plafond moet aan gruzelementen, maar het gaat daarbij toch echt maar om een paar vrouwen die het meestal toch al goed voor elkaar hebben.

De veel teveel vrouwen die in de bijstand zitten, zijn wat mij betreft toch even iets beklagenswaardiger. Dat geldt ook voor de vrouwen die kleine baantjes hebben en zich dag in dag uitsloven om fatsoenlijk brood op de plank te krijgen. Dat geldt voor de postbodes, de schoonmaaksters, de kantinejuffrouwen, de kassières, de secretaresses, de politieagentes, de maatschappelijk werksters, de kleuterleidster, de leraressen, de verpleegsters, de rechters, de gynaecologen, de advocates en ga zo maar door. Van hoog tot laag ontvangen ze voor hetzelfde werk gemiddeld 10% minder dan hun mannelijke collega's. Vrouwen zitten vaker en langduriger in de bijstand dan mannen. Hoe komt dat? Hoe komt het dat ze vaker prutscontracten hebben dan hun mannelijke collega's, dat vrouwen eerder voor het huishouden opdraaien dan hun mannen en dat moeders vaker de zorg voor hun kinderen op zich nemen dan de vaders? Waarom vindt de Cliëntenraad in Roerdalen alleen maar vrouwen die lid willen zijn van die club? Waarom is de onafhankelijk voorzitter daarvan, die nauwelijks benul heeft van wat het is om in de bijstand te zitten, een man? Zo bijzonder capabel is hij nou ook weer niet.

Mijn moeder zei lang geleden dat de vrouw de fabricatie is van de man. Een door de man geknutselde robot, steeds geavanceerder met nieuwe mogelijkheden en kunde, voegde ze eraan toe en blepte dan ostentatief. Dat was toen waarschijnlijk ook zo. Studeren was er amper bij en na het huwelijk verviel de baan om plaats te maken voor een leven lang sloven

in het huishouden met veel kinderen aan haar rokken. En een man, een man die ze liefhad, een man die vooruitkwam in het leven en die ze daarom prees. Ze had het idee dat haar voorbestemde leven een verkwisting van intelligentie was. Een samenleving die het normaal vindt om veel intellectuele energie van vrouwen met de zorg voor man, kinderen en huis te verstikken, is zonder het te merken een vijand van zichzelf is. Dat vond ze en dat wreekt zich op den duur, want dat doen vijanden nou eenmaal altijd. Mijn moeder was een wijze vrouw, had een hoge morele sensibiliteit en werkte hard. Maar altijd kwamen haar man en kinderen op de eerste plaats. Ze cijferde zich weg, zoals zoveel vrouwen. Alles wat ze hierover nu nog zegt is omgeven met een zweem van spijt dat het anders had gemoeten.

Intussen is ze 93, dementerend en dus nagenoeg in mist gehuld¹. Ze wordt verzorgd door allemaal lieve, zeer capabele vrouwen en doet niets meer: 'Ik heb genoeg onzinnige dingen gedaan, ik rust alvast uit om te wennen aan de eeuwige rust die me binnenkort wacht'.

Zijn vrouwen door mannen gemaakt? Tot robots die doen wat de man erin heeft geprogrammeerd? Het scheppingsverhaal doet het voorkomen alsof dat zo is. Eva werd uit de zij van Adam gesleurd en werd door hem leven ingeblazen. Adam kreeg de geest van God en gaf de geest aan Eva. Hij was Zijn evenbeeld en Eva dat van Adam. Da's toch net even andere koek. Da's patriarchale koek, da's lulkoek.

Vrouwen van tegenwoordig krijgen meer kansen dan mijn moeder. Ze benutten die vaak ook. Veel meer vrouwen dan mannen studeren aan universiteiten en hogescholen. Een goed teken, maar om nu te zeggen dat ze daarna enorme carrières maken, kan ik niet beweren. Nog te vaak kiezen ze voor een parttimebaan onder hun niveau of kiezen voor het fulltime moederschap. Nog te vaak nemen ze genoegen met minder loon en slechtere contracten. Zonde, maar soms wel begrijpelijk, al hoop ik dat de blik van deze vrouwen straks als ze oud zijn niet vertroebelt door kwellende spijt dat het anders had gemoeten.

Kom meer op voor jezelf en wees onafhankelijk, zou ik vrouwen toe willen schreeuwen. Ontwikkel een zelfstandige identiteit, geen afgeleide van de traditionele mannelijke². Emancipeer tot een eigenstandig socioculturele variant van de mens. Laat je niet in de luren leggen door wie of welke omstandigheden dan ook. Eis je terechte plaats op. Vorder tenminste gelijk loon en gelijke arbeidsomstandigheden als de man. Ontwikkel je eigen status, de maatschappelijk gerespecteerde status van vrouw. Ga ervoor, dames...Go!

Gijs van Elk,
voorzitter CRR

¹ ook voorbijgaan
blijft aanwezig: een dun
spoor dat zich tot mist
in de lucht uiteen spreidt

Leo Herberghs (93)

² Traditionele (macho-)mannelijkheid is nog altijd overheersend, met alle gevolgen van dien. Zoals dominantie, seksuele assertiviteit, agressie, ratio boven emotie, cultuur boven natuur. Met traditionele vrouwelijkheid associëren we bijvoorbeeld eerder zorgzaamheid, emotie, de natuur, intuïtie, empathie. (De Correspondent)